

Sarmīte Ērenpreisa

Cik atceros, kad ieradāties

Augustdorfas nometnē 1946. gada karstā vasarā, (no Hiddesenas Frišās Kvelles), tābija tukša, diezgan izdemolēta un cilvēku izkārņījumiem pieķēzītas barakas - krievu gūstekņi to tās bija atstājuši. Ūdens bija nogriezts. Tīrīt bija turpat neispējami.

Par poļu/ukraiņu/jugoslāvus skolām - nezinu. Drošis vien bērnu dārzā bija jauktas tautības. Liela daļa nometnes bija latviešu rīcībā - divas, vēlāk viena baraka bija igauņiem, bet to skaits saruka. Tur mana mamma gatavoja Jaunsudrabiņa jubilejai mielastu. Latviešu galā bija 1 poļu baraka un viena 80% poļu baraka - citi latvieši. Kur dzīvoja lietuvieši, nezinu. Saskaņā ar viņiem mums bija vienīgi, kad reizi nedēļā (?) izsniedza "barojošo putriņu" - tur visi sanāca paši ar saviem 'ķobjiem' un saņēma tapēšu klīstera izskatā un ožā remdenu pļuriņu: piena un olu pulveris, auzu milti, ziveļļ, ūdens. Mēs, latviešu bērni tās 'nesām' mājās, ti. mājās ejot pa druskai izlējām uz trotuāra (tādi lejas nometnē bija) - tur ar laiku veidojās glumas plančkas. Leišu bērni uzvedās citādi. Klāt vienmēr bija priesteris - pie gariem galdiem bērni pagriezās uz Pestītāju krustā sistu, salika rokas un noskaitīja: "Pardan Ģēvu, Ģēvu mis, perništus, perništua naštus naus". Lai man lietuvieši piedod, bet tā mēs to sadzirdējām, un, bērni būdami, ģirgājāmies. Lietuvieši ātri izceļoja, vai aizbrauca, kur viņiem varētu būt skola.

Priedītēs aiz tukšā peldbaseina bija baraka, cika atceros 'L' veidā. Viens gals bija baznīca poļiem, otrā dzīvoja un darbojās māc. Edgars Ķiploks ar ģimeni. Poļi dedzināja vīraku un sveces, tā 1947. gadā barakja nodega. Mamma ar Ķiplokiem bija labos draugos un atdeva viņiem palagus un dvieļus, kas mums bija līdzīgi no Latvijas. Vēl aizvakar lasīju grāmatā 'Ta mums iet' - vēstules rakstītas Jaunsudrabiņam no 1944-1954. gadam - tur Edgars Ķiploks raksta, it ka garām ejot: "Mums izdega visa iedzīve, palikām uz smilšaina ceļa..". - ļoti pieticīgi.

Uz nometnes otru galu kalnā mēs nelapbrāt gājām - vecāki pat aizliedza. Tur dzīvoja poļi, ukraiņi, serbi, bija mūžīgie kautiņi. Mēs to daļu saucām par 'Kamčatku' vai 'smaljkāk par 'Monte Kazīno'. Kas notika pēc 1951. gada nometnē, nezinu, mēs aizbraucām uz Ventorfu. Tur vēlāk atgriezās mans brālis, lai beigtu ģimnaziju, māte (tbc slim) un māsa. Iemesli bija sarežģīti, tad drīz ar jaunāko māsu jau bijām Anglijā.

Aija, Tu taču man rādīji foto, kur Tu ar māti un māsu ieliktas 'Kamčatkā', jo citur - "there was no room at the inn..".

Sarmīte Janovskis dzim. Ērenpreisa